מסורת השי"ס

א) סנהדרין ה: מה כ:: ב) כתובות נכ: ג) [שם מה.]. ד)[שם] ה) [ע"ל שם: ו"ל] ו) [ע"מ ז:] ז) מכות נכ: ח)[ע"ל מ]. ט) [ע"ל ומ"ש]: י) מיט כפי' שנו:

פירוש רש"ם

בבריא בחיאך. מי אית ליה לר"י בברוקה בין בבריא בין בשב"ם שבנאל לבניו כל מה שירצה נו שמי מנות ויל"ל [אר רק בשב"ם] בדמורות קרוב לומת וקרינא ביה ביום הנחלה את בניו דאמר לי' ר' נתן לרבי: שסירד את המשנה. שניתם משנתכם. אתם שבארץ ישראל הריא משנה דבתלות דלקיים ומתמתם כר' יוחנן בן ברוקה דאמר אם אבר על מי שראוי ליורשו שירשו נכסיו דבריו קיימין ויפסיד שאר בניו את חלקם [לא יפה עשיתם דשבקיתון דבון ובריתון כדרב"ב ולפי שר' נתן עלה סבבל קאמר לרבי שמשנתכם: לא כתב לה. לאשתו בכתובתה בין ראשונה בין שניה: בנין דיכרין כו'. בנים וכרים שתלדי לי ישאו לאחר מותי את כתובתין שארש מסך אם תמותי בחיי הרם ירשוה מסני לבר חלק נחלה שירשו בנכסי הנתרים עם אחיהם שיש לי [ע"ל לרם] אז שיהיו לי מאשה אחרת והיינו כתובת בנין דיכרין כדי שיקבלו אדם ויתן לבתו כבנו שהרי אפי' חסות בחיי בעלה יירשוה בניה אחר מות אביהם: חייב שיראה חנאי ב"ר. דתנאי ב"ר כראלי כתיב בשפר הכתובה דפי אלמה מרוש האב לבן בין הבנים יותר מבדי חלקי כר"י בן ברוקה דהא לרבנן חנן אם אבר משום ירושה לא אבר כלום ובכאן יהרוק חנן: ואל' לר' נתן: אנן יסבון חנן. דהיינו לשון מתנה ומשום הכי דבריו קיימין אבל יתנון לא תנן אלא ויהיינו כרבנן: הדר אמר רבי ילדות ושמחת היתה בי שהעותי פני. לחשיב תשובה שאינה לר' נתן שאמרתי לו יסבון חנן אלא דאי יתנון חנן דהא ק"ל כתובת בנין דיכרין לא מרא מסשעבדי. משום דהך ירושה לא נפלה קפיידא עד לאחר מיתת אביהם אינון ירושין מה שמכר אביהן בחייו: ואי ס"ד יסבון חנן. הא מתנה משעה נתינה הוא דקנא ואאמר לא מרא מסשעבדי. דאי מרא לכל מאן דובין ויתבון אלא ש"ם יתנון חנן. ויפה הקשה ליה ר' נתן ואיכא למימר דר' נתן דדוה מקשה לרבי דוה תני יסבון ול"ל דמרוף מסשעבדי. דר' מאיר בריש כריב"ב הא סבר דבלשון ירוש' ירבה לאחר דיפסם לאחר כי הבא שיורשין כתובת אמם והמחוסר על שתי כתובות ואלקן ביניהן דאילו הכא דליכא מחר דינר על שתי הכתובות לא הקנו כתובת בנין דיכרין כדאמרינן בכתובות משום דסיעקרא נחלה דאריתיא מיהו להכי אדני כתובת בנין דיכרין שאפילו אם הכתובה האחת כפלים בכתבתה הגם לו בן אחר ולו בנים הרבה ירש הוחיר אמר הבדלה ואלו בין כולם יירשו כתובת אמם הקפנה המחוסר ולקלקן חלק כולם ש"ם אפי' בבריא נמי דהאי בריא דוה כי כתב לה יתתון דמשעה נשואין הוא דאתני ליה חכי: אל' רב פפא לאביי. לעולם לא תשמיט מהכא דאמר רב"ב אף בריא דבן לם"ד כו': ובין לם"ד יסבון. ר' נתן: הא אין אדם מקנה לרבר שלא בא לעולם. והני בנים עדיין לא באו בחזיתלה בשוארן דוה דמתני לה חכי: הני מילי לרבר כו'. כדקתני הרי אם מקרשה על מנת שאתנייר כו' הראשונה והאיש באו לעולם: אלא. להכי יתתי הנהו בנים בתנאי זה הקדם לירתן: דתנאי ב"ר שאני. דמסקר ב"ר נבי מסכן הפקר: ה"נ. אפי' דבנן מודו דאל"ג דאמר יתתון והוא בריא כן דתנאי ב"ר שאנינוב"ר כן ברוקה אבל הכא דליכא תנאי ב"ר לא מהני לשון ירושה אלא בשב"ם והאי דקאמר ר' נתן שניתם משנתכם כר' יוחנן בן ברוקה דמרו דבריו קיימין ויפסיד שאר בניו את חלקם [לא יפה עשיתם דשבקיתון דבון ובריתון כדרב"ב ולפי שר' נתן עלה סבבל קאמר לרבי שמשנתכם: לא כתב לה. לאשתו בכתובתה בין ראשונה בין שניה: בנין דיכרין כו'. בנים וכרים שתלדי לי ישאו לאחר מותי את כתובתין שארש מסך אם תמותי בחיי הרם ירשוה מסני לבר חלק נחלה שירשו בנכסי הנתרים עם אחיהם שיש לי [ע"ל לרם] אז שיהיו לי מאשה אחרת והיינו כתובת בנין דיכרין כדי שיקבלו אדם ויתן לבתו כבנו שהרי אפי' חסות בחיי בעלה יירשוה בניה אחר מות אביהם: חייב שיראה חנאי ב"ר. דתנאי ב"ר כראלי כתיב בשפר הכתובה דפי אלמה מרוש האב לבן בין הבנים יותר מבדי חלקי כר"י בן ברוקה דהא לרבנן חנן אם אבר משום ירושה לא אבר כלום ובכאן יהרוק חנן: ואל' לר' נתן: אנן יסבון חנן. דהיינו לשון מתנה ומשום הכי דבריו קיימין אבל יתתון לא תנן אלא ויהיינו כרבנן: הדר אמר רבי ילדות ושמחת היתה בי שהעותי פני. לחשיב תשובה שאינה לר' נתן שאמרתי לו יסבון חנן אלא דאי יתתון חנן דהא ק"ל כתובת בנין דיכרין לא מרא מסשעבדי. משום דהך ירושה לא נפלה קפיידא עד לאחר מיתת אביהם אינון ירושין מה שמכר אביהן בחייו: ואי ס"ד יסבון חנן. הא מתנה משעה נתינה הוא דקנא ואאמר לא מרא מסשעבדי. דאי מרא לכל מאן דובין ויתבון אלא ש"ם יתת